

ตราประทับรุ่นแรกในประเทศไทย
ที่พบในเมืองโบราณอู่ทอง

ตราประทับรูปกระต่ายและลายพันธุ์พฤกษา
พบบริเวณเมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราดินเผา สันนิษฐานว่าเป็นรูปเรือใบ
พบบริเวณเมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราประทับใช้เป็นสื่อกลางสำหรับการติดต่อระหว่างกลุ่มบุคคลหรือสถาบันต่างๆ ในช่วงก่อนสมัยทวารวดี ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๖-๑๐ (๑,๖๐๐ - ๒,๐๐๐ ปีมาแล้ว) ดินแดนที่เป็นประเทศไทยปัจจุบันได้ปรากฏร่องรอยชุมชนหรือบ้านเมืองที่พัฒนามาจากชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งบ้านเมืองเหล่านี้ได้มีการติดต่อกับชุมชนโพ้นทะเล เช่น อินเดีย เปอร์เซีย โรมัน หรือจีน

ชาวอินเดียที่เข้ามาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว (ก่อนสมัยทวารวดี) ได้นำวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้ามาเผยแพร่ในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งภาษา คติ ความเชื่อ รูปแบบเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น การใช้เหรียญ กษาปณ์และตราประทับ

ตราประทับรุ่นแรก que พบในประเทศไทยทำ จากวัสดุหลากหลาย เช่น หิน แก้ว โลหะ ดินเผา ซึ่งพบทั้งตราประทับที่มีลักษณะเป็นแม่พิมพ์ (seal-moulds) และตราดินที่ถูกประทับ (clay sealings) ตราประทับเหล่านี้มักเป็นของนำเข้ามา หรือเป็นสิ่งที่ชาวอินเดียนำติดตัวเข้ามาใช้ใน ภูมิภาคนี้ (สุวรรณภูมิ) โดยมักพบตามเมืองท่า โบราณที่ปรากฏร่องรอยการติดต่อค้าขายกับ อินเดียหรือโรมัน เช่น ควนลูกปิด อำเภอกลอง ท่อม จังหวัดกระบี่ บ้านทุ่งตึก (เกาะคอเขา) อำเภอกะทู้ป่า จังหวัดพังงา เมืองนครปฐม โบราณ เมืองโบราณจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ เมืองโบราณชัยจำปา จังหวัดลพบุรี และเมือง โบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น สมัยต่อมาจึงมีการทำตราประทับขึ้นใช้เองโดย ผู้นำท้องถิ่น

ตราดินเผา รูปวัวมีโหนก สิงห์ และกวาง พบบริเวณเมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราประทับ อักษรปัลลวะ
พบบริเวณเมืองอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราดินเผา รูปสัญลักษณ์ทางศาสนา
รูปโค ตรียศูล และครุฑ ประกอบกับอักษรจารึก
อักษรพราหมี ราชวงศ์คุปตะ ภาษาสันสกฤต
พบบริเวณเมืองอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราดินเผา รูปสิงห์
จากเมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราดินเผา รูปบุคคลถือดาบ
พบบริเวณเมืองอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราเหล่านี้ส่วนใหญ่ปรากฏเป็นรูปสัตว์หรือสัญลักษณ์มงคลต่าง ๆ ของชาวอินเดีย เช่น สิงห์ ม้า วัวมีโหนก ครุฑ รูปตรียศูล บางชิ้นแสดงภาพเล่าเรื่อง เช่น คนขี่ม้า คนถือดาบ และในบางชิ้นมีตัวอักษรหรือข้อความบนตราประทับด้วย

ตราประทับรูปหม้อปูลมขลุ่ย
สัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์
พบบริเวณเมืองอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราดินเผารูปวัวและสัญลักษณ์มงคล
พบบริเวณเมืองอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตราประทับรุ่นแรกๆ ที่พบในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นสิ่งของขนาดเล็กที่ชาวอินเดียนำติดตัวเข้ามาในดินแดนสุวรรณภูมิ เพื่อใช้เป็นสื่อกลางติดต่อสื่อสารกับคนท้องถิ่น และบางชิ้นยังใช้เป็นเครื่องรางที่พกติดตัวนำเข้ามา เพื่อผลประโยชน์ในเรื่องโชคลาภหรือการแสวงหาความมั่งคั่งร่ำรวยจากการค้าขาย

เอกสารอ้างอิง

ผาสุข อินทรารุช. ทวารวดี : การศึกษาเชิงวิเคราะห์จากหลักฐานทางโบราณคดี.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสมัย, ๒๕๔๒.

อนันต์ กลิ่นโพธิ์กลับ. "การศึกษาความหมายและรูปแบบของตราประทับสมัย
แรกเริ่มประวัติศาสตร์ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทอง อำเภออุทอง
จังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, ๒๕๔๗.